

ropotanje na deski pusto; kako vse drugače bi bilo, če bi vzel v roke harmoniko . . . In začel se je boj za stružec in harmoniko. Zmagala je harmonika. Lojze jo je vzel s police, sedel na mizi na desko, ki je bila šele na pol obdelana in začel „dražiti čmrlje“. Spočetka je igral tiho, komaj slišno, potem jo je pa nategnil, kakor bi bil na ženitnini; tideldí, tideldí, di-dá-dó . . . Vse je pozabil, vse, in vlekel harmoniko precéj dolgo. Najedenkrat se pa odpró vrata in mojstrova žena pride po vsej pravici vsa razjarjena v delavnico, češ, nepridiprav grdi, ali se tako dela! Jaz ti bom že pokazala!

Lojze je poskočil in hotel urno spraviti harmoniko nazaj na polico in se zopet lotiti dela, pa ni opravil tako lahko, kakor si je mislil. Ko je namreč hitel in brzo smuknil z mize, potegnil je hkrati dleto s seboj, ki mu je priletelo na nogo ter mezinec popolnoma odsekalo. Sedaj je pa imel za spomin! Mojstrova žena je prišla v delavnico z namenom, da bi Lojzeta oštela in kaznovala, toda navsezadnje ga je morala obvezovati in tolažiti. Res je, da ni prav ravnal, ker je zanemaril delo, toda taka kazen, kakoršna ga je zadela, je bila pa vendar-le huda, huda. Zato se je mojstrovi ženi smilil in žal ji je bilo, zakaj je prišla v delavnico. Pa pomagati se ni dalo.

Druzega o Lojzetu ne vem povedati. Še je rad vlekel harmoniko tudi v poznejših letih, toda pravila se je držal: vse o pravem času! O pravem času delo, o pravem času zabava. In če mu je kdo ugovarjal, pokazal je svojo nogo, na kateri ni bilo mezinca. Zato le vse o pravem času, dragi moji!

Iz temne zgodovine čebelnega življenja.

(Piše *Fr. Pengov*.)

V. Križi in težave.

Ravno je pala s težkim tovorom obložena na letavno desko domačega ulja mladostna Vrésnica. Vračala se je s paše z zvrhanim koškom cvetnega prahu, ali opotekala se je revica kakor omamljena.

„Kaj ti je, sestra?“ jo vpraša skrbljivo Jazminka.

„Tako čudno slaba sem, v glavi se mi vrti . . .“ In Vrésnica je hitela izlivati prineseni med v celice, da bi si mogla tim preje odpočiti. Skušena Jazminka je pogledala na med in takoj zabrenčala: „Mh, saj sem si mislila! Med od georgine! Ta te je tako omamil.“

„Ne poznam georgine“, je odvrnila tihotno mladica, in Jazminka jo je skrbno poučevala:

„Ravno zato te hočem nanjo opozoriti, da se ji boš vedela izogniti. Georginin med je strupen in zastruplja ne le nas, ampak celo korenjaške čmrlje in drugo gomazen. Sreča tvoja, da ga nisi povžila več, sicer bi bila stvar zate, draga sestra, lahko postala osodepolna . . . Georginam se ogni vselej deset korakov, istotako oleandru in cesarskemu tulipanu. Vse te imajo

naše lekarničarke zaznamovane z jednim, dvema ali celo tremi †, kakor imajo v sebi manj ali več strupenih snovij. Zlasti pa pozor na regrat! Lansko leto je ravno on prizadel hudo rano našemu panju z nevarno boleznijo, ki ji pravimo majeva bolezen. Le takrat je vsaki trenutek pala kaka obolela mlajša delavka raz satja in se krčevito zvijala na dnu ulja. Hitro nato pa se je pobrala in pobegnila ven na panjevo brado, kakor bi se hotela navžiti zraka, in žeje umirala doli v travi v hudih bolečinah. Temu je bil kriv ali cvetni prah regratov ali pa cvetje jerebike in drina, ki sta bila tedaj pozebla vsled nočne zmrzline. Posledica tega je bila, da se je napravil v medenem soku nekak strup. Stare čebele so sicer, ker utrjene, prenesle ta udarec krute usode, toda za slabe mladenke je bil nasledek vendar-le žalostna smrt,“

Jazminka je hitela zopet na delo, bolna Vrénica pa se je naslonila ob voščeni naslonjač, da bi vsaj nekoliko zopet okrevala. Ko je tako počivala, obrnil je njeno pozornost na se nov prizor, v domačem panju sicer precej navaden, ali vendar zanimiv. Na bližnjem satu je ravno kobacala mlada čebelica iz svoje zibike. Vrénica je videla, kako se pokrovček jedne celice dviguje, kako prasklja in poka, ali — na ta način vendar druge čebelice ne prihajajo na svet? ... Najbrže bode v tej celici kak pohabljenček.

V tem je odletel precejšen kosec pokrovca in skozi nastalo odprtino je pokukala na dan glavica — črna kakor oglje ...

„Kaj je to?“ boječe vzklikne mladica.

Iz celice je prilezlo kakor parkelj, majhno strašilo, ki je imelo kratke tipalke, koje so se svetile v kovinski bliščobi, kakor vrvice z nanizanimi biseri. Z močnimi ustnimi kleščami je urno lomilo robove pokrovca in jako živahno stopalo na svet.

Naša mladica je vsa začudena ogledovala to čudovito stvar. Za glavico so se prikazale črne bleskeče prsi, za njimi pa celo težko obročkasto telo, ki se je počasno vleklo na nožicah kakor težka vreča. Mesto čebelnih, prozornih krilc je imelo to strašilo črne pokrovke, toda zelo kratke kakor zakrnele, ki so zakrivale komaj polovico trupla.

Že so čudovito mlado bitje opazile tudi druge delavke in začudene obstale pri delu na sateh. Mlado pa je prav po gorjansko hlačalo s satovja doli na tla. Nikdo mu ni bil na potu.

Kar se zapodi vanje doli iz gorenjega nadstropja, kjer so imele čebelice v kadeh in bariglah velikanske zaloge medu, bodra Rojilka. Komaj je opazila črnega mladiča, že je srdito zabrenčala:

„Travnica, travnica! Roparica medu! Tuja lakota v našem panju in morilka naših ličink! Pobjite jo!“

Strahotno trepetajoč s krilci se je bližala skrivnostnemu stvoru.

A ta se ni dal kar tako. Četudi šele novorojenček, vendar se je junaško postavil v bran in brizgnil iz ust oster, rumenkast sok.

„Pobjite travnico!“ je kričala Rojilka, toda stara Črnica ji je branila:

„Pusti jo! Če se je že pri nas tako na skrivaj izlegla, no, tedaj se je izlegla! Sedaj je prepozno napako popravljati in travnico ubijati. Ne potrebuje nas tako ne več in odide sama rada.“

Razljučena Rojilka se je utolažila, in črna travnica se je, za seboj vlekoč težki trebušček, polagoma pomikala proti žrelcu. Odtod pa se je spustila doli na trato.

Čebelice so stale doslej kakor obstreljene nad čudovitim obiskom.

„Kaj pa je bilo?“ je vprašala natihoma Črnico mlada Vrénica. In Črnica ji je postrežljivo razkladala:

„Bodíte previdne, sestričice, kadar srkate med po cvetlicah! Na cvetovih prebivajo spomladi ličinke travnice. Živijo pa ondi kot mičkene, skoro nevidne stvarice. Ali videle ste jih gotovo že: dolge tipalnice in ostre čeljusti, ukrivljene kakor turški polumeseč. Taka ličinka se rada obesi na nožice os, muh in čebel, ki so prišle na cvetje medu iskat. Oprime se vas, da niti ne opazite, kdaj ste jo prinesle v panj.

Tu zleze travnica-ličinka v kako celico in ukonča čebelni zarodek — dobro ti namreč ve, da bi hrana v enem piskrcu ne zadostovala dvema lačnima želodcema. In poslej pojé tatinska ličinka sama ono trohico medú, ki je bila namenjena za umorjeno sirotče, debelí se ž njim, se krepí, sleče svojo dosedanjo suknjo, se zabubi, dokler se ne spremeni v celega hrosta, kakor ste ga ravnokar videle. Sedaj travnico ubijati bi bilo prav res malo pozno, potem ko smo ji prav za prav me same pomagale v življenje...“

Črna travnica je mej tem že zložno in zadovoljno lezla po dišeči travici velikega travna in bila vsa srečna veseleč se z drugimi živalicami ljube spomladi.

Siromakova smrt.

(Slika. — Spisal *Bogdan Slavko.*)

Zadnji solnčni žarki so poljubovali vrhove mogočnih gorenjskih planin. V grmu je speval slavec miloglasne melodije. Od daleč se je glasil kravji zvonec, znaneč, da se vrača živina s pašnikov domov. Pastirji so glasno ukali in popevali mične popevke. . . . . Prijazen večerni veter je pihljaj po naravi in se igral s peresci na drevesih. Iz visokih cerkvenih lin se je oglasil mogočni zvon, znaneč vernikov: „Zdrava Marija.“ Čarobno so odmevali njegovi glasovi po širni dolini. . . Kmet je končal svoje težavno delo, snel klobuk z glave, povzdignil molitev proti nebu k prečisti Devici in se ji zahvaljeval iz srca. . . Zvon je brnel dalje. . .

Ob tem času pa je stopal prileten mož proti vasi P. Počasen je bil njegov korak. Čim bliže vasi je prihajal, tem počasneje je stopal, in slednjič je obstal. . . Naprej ni mogel. . .

Mej tem lahko opazujemo tega neznanega človeka. Uborna, raztrgana obleka mu je pokrivala život. Obličje je bilo blede, roke so mu omahovale in noge mu niso hotele več služiti. Odložil je svojo malho, v kateri je imel milodare, poleg pota. Sam je pa skušal dospeti nocoj v vas. Toda noge ga niso hotele več držati. Sedel je na tla in srpo zrl proti vasi. . .